

FØROYA SOSIAL-DEMOKRATUR

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BROÐURSKAPUR

Nr. 42

Lýsingarprisur fyri mm: 12 oyru á
1. síðu, 10 oyru á 3. og 4. síðu

Leygardag 5. november 1949

Bladið verður bílagt á posthúsinum, og
kostar kr. 2,00 + porto um fjórðingsárið

23 Arg.

Rúsdrekkamálið

Harri bladstjóri:

Gevi mær innivist fyri hesum í bladi tygara:

Eg siggji í blöðunum at rúsdrekkasurningurin aftur er komin til viðgerðar á tingi.

Hvussu hesin spurningur verður loystur, hevur ikki einans tingmannaáhuga.

Fjöldin av Føroya folki gevur málinum ans, og alloftast plægdi blöðini at leggja uppi við ymsamanna áskoðanum.

Men fyri tað mesta eru tað fráhaldsfolk, sum geva meiningar teirra til kenna, meðan hin parturin — hann, ið ikki kann siga seg fráhaldandi letur standa til, og finnur seg í teim avgerðum, sum löggávan, nú eina ferð tekur.

Hetta er skeiðt — meiningar um rúsdrekkamálið eiga ikki at kóka undir loki, og einans verða havdar á lofti av einum vissum parti av fólki okkara.

Her eiga allir partar at leggja uppi.

Tað, sum í hesi syftu liggur frammi á tingborði, er eitt uppskot frá landsstýrinum um at broyta reglurnar fyri skamtan av vini.

Skilligt er tó, at tingmenn hava hug at fáa nógaldandi lóg yvirhøvur broytta, tí mann og mann ímillum verður hildið, at lógin í núverandi líki meira enn nakrantíð áður elvir til lógbrot.

Annað er ikki at venta.

Fólk okkara er ikki óðrvisi lyndað í so máta, enn fólk í okkara grannalondum, og kann tað sostatt heldur ikki lata sær bjóða óðrvisi löggávuvíðgerð av rúsdrekkasurninginum, enn ta, okkara grannar hava funnið fram til.

Hvi ikki gera fólk okkara frítt av restriktiónum og forboðum. Hvat hava vit vunnið undir núverandi skipan.

Land okkara er vordið eitt svartabørseldorado. Útlendingar sópa pening inn av ólógligari spiritussölu, og ikki minnst verður spekulerað millum okkara egnu.

Smugling er vordin ein sportur.

Rætturin at flyta inn rúsdrekka er vordin privilegieraður.

Herheima sýnist eingin at vilja viðganga, at rúsdrekk-anýtsla er ein individuellur spurningur. Hann er avgjört »psykologiskur« og má sostatt víðfarast samsvarandi henda verunleika.

Tað man nytta lítið við tvingslu at avleiða ella typpa fyrri persónligari trógd til rúsdrekka.

Man tað ikki vera lika so stórt misstak, at skerja persónliga friheit í hesum føri, sum tað í nútíðini, vildi verið óhugsandi at vilja pátvinga fólk við harðskapi eina religiøsa áskoðan.

Óhóskandi er tað, at Føroyingar skulu verða gjörðir sálárliga lágir av einum lógar-systemi, hvørs politiski ábyrgdarmenn ikki eiga útsýni nokk til tess at loysa spurningin til bata fyri hina føroysku fólksálina.

Alt gott at siga um fráhaldsfolk og tað arbeiði, hetta fólk ger millum manna fyri at bota um missbrúk av rúsdrekka.

Men fráhaldsróslan eigur eisini at ansa eftir, at hon ikki verður eintáttað í sini agitasjón — at hon ikki, istaðin fyri at virka hjálpanði, setur seg sum dómara og revsara av sinum meðborgarum.

Rúsdrekkadjevulin er lagnutungur at berjast við. Drykkjuskapur er eitt sálárligt problem — ein sjúka, sum tess verri mangur hevur at dragast við. Og orsökini til drykkjuskap er individuel.

Tað nyttar ikki okkara loggávuvaldi at klina vökur plástur ultan á okkara samfelagslikam í hesum føri. Her má skerast í. Ein djúpari menniskjanslig fátan av rúsdrekkaprobleminum má til.

Óskilið í okkara dögum prógv-ar at higartil er skeiðt athorið. Persónlig friheit undir persónligari ábyrgd man helst fara at fáa fólk okkara burtur úr rúsdrekkasóskili. Forboð og restriktiónir hava staðið sína roynd. Illa er vordið.

Væri bleiv tað ikki um okkara lögting tók sær um reiggj og gjörði hesaferð eina radikala broyting í rúsdrekkaskipanini.

»Meiri matur í spískovanum — minni verður etið.« — Man ikki so fara at verða við rúsdrekka, um tað fleyt regluliga inn í land okkara undir skilagóðari umsiting, istaðin fyri sum nú at lóg og ólóg lið um lið veita löggin inn í landið.

X

»Dimmal.« og »14. september«

Trýst av okkara avdúkan av sambandsins høggi móti fiskimannans interessum í trolaraspurniuginum, leyp »Dimmalætting« fram við teirri grovu skuldsetan, at javnaðarmenn hava viljað skatt fiskimannans interessur.

Hetta ljóta og grima álop eins og tann illavordna skiving um trolaraveiðina átalaði flokksformaður okkara Dam á tingi, og vit avsannaðu ósannindini til fullnar og prógvaðu, at javnaðarmenn í øllum syftum hövdu vart og barst fyri fiskimannans interessum.

Men »Dimmalætting« er ikki einsamöll í ósannari skiving móti javnaðarmonnum.

»14. September« er henni á baki og trúttar blað í blað, at javnaðarflokkurin skuldi hava verið við til at skerja fiskimannalónir.

Sannleikin er og verður kortini, at javnarflokkurin bardist so mannliga ímóti einum niðurskurði, at fiskimenn ikki vórðu lønskerdir.

Hetta kann eingin ljúgva burtur.

NOREG

Nordmenn siga frá, at teir í juli mánað í ár rakti við væl av kalva vestan fyri Føroyar. Teir veiddu uppi 17-18 tons, hvør báturin.

Teir seinastu 8-10 bátarnir komu heim nýliga við um 70 tons.

Ialt hava nordmenn veitt 500 tons meira av kalva í ár enn í fjór.

Norskir fiskimenn kappast um at fáa ekkolod, sum teir siga seg ikki at kunna vera fyruttan.

Teir hava søkt um at fáa 150 amerikansk og 85 ensk ekkolod av nýggjum.

Norsk hvalaveiðufeløg hava í seinastum flutt 10.000 tons av lýsi og 7000 tons av øðrum hvalaúrdrátti til vesturtýsklands.

ÍSLAND

Íslenski statsmálaráðharrin Stefan Jóhan Stefansson hevur boðað frá, at stjórn hansara ikki ynskir at sita longur.

Nýggj stjórn verður ætlandi ikki skipað, fyrrenn Althingið kemur saman.

Sjúkrahúsið

á Tvøroyri

Nú sær út til at sjúkrahúsarbeiðið verður byrjað. 3 serfróðingar frá Danmark hava verið á Tvøroyri fyri at kanna ymisk viðurskifti byggi- og vatnspurninginum viðvíkjandi. Uppá spurning okkara siga teir, at nú verður byggi- og stoypiarbeiðið búið út undir einum, og so beinan vegin farið undir at byggja.

SUNNBÆ

Sum monnum kunnugt hendi tann vanlukka fyri Sunnbiarbygd, at lendingsarbeiðið, ið gjørt var, varð brotið burtur av brimi. Úti í pollinum, har ið bátarnir leggja at, fyltist og er veruliga ónýtandi nú.

Av hesum grundum er allur útróður so gott sum hildin upp- at. Teir stóru bátarnir kunnu ikki brúkast.

Sunnbæ er eitt hitt besta útróðrapláss í Føroyum, og nú so mikið var gjørt við lendingina, at seksáringar kundu verða drignir út og upp, vórðu størveidir drignar av sjónum til bygdina. Ja, tað hendi summi heyst, at parturin við útróðri totaði upp móti teim fyra túsundinum.

Sumbingar megu fáa lendingsviðurskiftini bött, so teir aftur kunnu troyta sjógvinn. So frægir útróðramenn sum teir eru, hava uppiborið, at landið veitir teim- um góðar og skjótar sømdir.

Havnarmaður

yvirkoyrdur

Dánjal Olsen hjá Hósvíks Jákupi var fyri óhappi at verða yvirkoyrdur av einum lastvogni, varð skaddur á annan fótin og fekk nokur onnur skursl, men livur annars væl nú. — Hann varð koyrdur á landssjúkrahúsið.